

2017/77

ONTVANGEN 06 OKT. 2017

++

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Stenden Hogeschool
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 1298
8900 CG LEEUWARDEN

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **05 OKT. 2017**
Betreft Macrodoelmatigheidsbesluit hbo master Educational Leadership te
Leeuwarden

Onze referentie
1260809

Uw brief van
18 juli 2017

Uw referentie
208/41

Bijlagen
1

Geacht college,

Met uw brief van 18 juli 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 21 juli 2017, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Educational Leadership als bekostigde opleiding (deeltijdse vorm) te verzorgen in Leeuwarden. De opleiding is voorgesteld in het Croho onderdeel Onderwijs en de studielast is door u bepaald op 60 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 september 2017, kenmerk 2017/77, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Educational Leadership als bekostigde opleiding te verzorgen te Leeuwarden.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a, b en c van artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Onze referentie
1260809

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Namens,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

CDHO

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Hofman,

datum 14 september 2017 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag nieuwe opleiding van Stenden hogeschool ten behoeve van de hbo master Educational Leadership te Leeuwarden.

onderwerp advies nieuwe opleiding hbo master Educational Leadership Stenden hogeschool Leeuwarden Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, met vriendelijke groet,

ons kenmerk
2017/77

bijlage
advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies **Geachte mevrouw Bussemaker**

datum
14 september 2017

onderwerp
nieuwe opleiding
Stenden hogeschool
deeltijd
hbo master
Educational Leadership
Leeuwarden

ons kenmerk
2017/77

Op 21 juli 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Stenden hogeschool om de hbo master Educational Leadership als bekostigde opleiding te verzorgen te Leeuwarden (brief van 18 juli 2017 met kenmerk 308/41). De commissie heeft de behandeling van de aanvraag opgeschort omdat aanvrager voornemens was bezwaar te maken tegen het negatieve besluit inzake de aanvraag voor de hbo master Educational Leadership in Groningen (brief van 15 augustus 2017 met kenmerk 2017/77). Aanvrager heeft daarop te kennen gegeven dat men geen bezwaar zal maken tegen dit besluit (brief van 17 augustus 2017 met kenmerk 335/41). Op dat moment is de aanvraag door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Stenden hogeschool om de opleiding hbo master Educational Leadership als bekostigde opleiding te Leeuwarden te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo masteropleiding Educational Leadership in Leeuwarden aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master in het Croho onderdeel Onderwijs. De opleiding omvat 60 EC en wordt in deeltijdvorm aangeboden. De opleiding bestaat inhoudelijk uit vakken m.b.t. leiderschapsontwikkeling en leiderschapsconcepten, organisatiekunde, het begeleiden van onderwijsinnovaties, teamontwikkeling, onderwijsontwikkeling en onderzoeksvaardigheden. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van praktijkvraagstukken. De opleiding is toegankelijk voor team- of schoolleiders in het primair, voortgezet, middelbaar beroeps- en hoger beroepsonderwijs. Afgestudeerden van de opleiding kunnen hun bestaande functie op een hoger niveau uitoefenen.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 2 van 6 *Beoordeling criterium a Beleidsregel*

Aanvrager geeft aan dat de onbekostigde hbo masteropleiding Educational Leadership wordt aangeboden door Inholland, de Marnix Academie, Driestar educatief, de Gereformeerde Hogeschool, Saxion en de CHE onder isatcode 70139. De commissie heeft geconstateerd dat deze stelling correct is. Naast de master Educational Leadership worden enkele sterk verwante onbekostigde hbo masteropleidingen aangeboden. Het betreft de Master in Leadership in Education (Fontys), de Master Integraal Leiderschap voor schoolleiders (HvA), de Master of Education Management (Nederlandse School voor Onderwijsmanagement), Management in Education (TIAS Business School) en de master Leiderschap in Onderwijs (Avans).

Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de inhoud van de opleiding binnen het onbekostigde aanbod al bestaat, maar voor het bekostigde onderwijsaanbod nieuw is. Daarmee is de noodzaak van deze opleiding in de zin van de Beleidsregel aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

De commissie constateert dat de masteropleiding Educational Leadership in het Nederlands wordt aangeboden en gericht is op Nederlandstalige studenten die werkzaam zijn binnen de Nederlandse arbeidsmarkt. Om die reden adviseert de commissie om de opleiding onder een Nederlandse naam in het Croho te laten registreren, bijvoorbeeld Leiderschap in Onderwijs. Daarnaast kan de bestaande naam Educational Leadership als internationale titel worden gevoerd.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de hbo masteropleiding Educational Leadership aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de hbo masteropleiding Educational Leadership aan de hand van de Lerarenagenda 2020 van het Ministerie van OCW (2013), de Strategische Agenda 2015-2025 van het Ministerie van OCW (2015), het bestuursakkoord voor het PO tussen de PO-Raad en de Minister van OCW (2014), het sectorakkoord tussen de VO-raad en de Minister van OCW (2014) en het sectorakkoord tussen de MBO-raad en de Minister van OCW (2015).

In de Lerarenagenda 2020 is aangegeven dat schoolleiders moeten zorgen voor de verbetering van de onderwijskwaliteit en de aantrekkingskracht van het beroep van leraar. Zij moeten zorg dragen voor een aantrekkelijk carrièreperspectief voor leraren d.m.v. ontwikkelgesprekken voor alle leraren en leidinggevendenden, het stimuleren van collegiale consultatie, het sturen op teamontwikkeling, het oog hebben voor individuele ontwikkel- en mobiliteitsbehoeften en het eerlijk beoordelen van prestaties (p. 22). De master Educational Leadership kan daar een bijdrage aan leveren. In de Strategische Agenda 2015-2025 van het departement van OCW is het streven naar meer professionele masteropleidingen vastgelegd (p. 55). De master Educational Leadership is een professionele masteropleiding. In de verschillende bestuurs- en sectorakkoorden is vastgelegd dat schoolleiders aan hun bekwaamheid moeten werken en dat gestreefd wordt naar een groter aantal hoogopgeleiden in de leidinggevende teams. De master Educational Leadership kan bijdragen aan die afspraken. De commissie constateert op grond van het bovenstaande dat de hbo masteropleiding Educational Leadership beantwoordt aan een maatschappelijke behoefte.

pagina 3 van 6 Aanvrager onderbouwt de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Educational Leadership aan de hand een onderzoek dat in 2016 door het Bureau voor Beleidsonderzoek (BBO) is uitgevoerd. Dit onderzoek bestaat uit gegevens uit ROA's arbeidsmarktinformatiesysteem AIS, interviews met bestuurders en een schriftelijke enquête onder school- en teamleiders in Friesland, Groningen en Drenthe.

Uit ROA's AIS blijkt dat de arbeidsmarkt voor schoolleiders en leerkrachten er goed uit ziet. Specifiek voor de beroepsgroep 'Managers in het onderwijs' wordt een erg lage uitbreidingsvraag verwacht, die wordt gecompenseerd door een hoge vervangingsvraag. ROA verwacht enige knelpunten in de personeelsvoorziening in de periode tot 2020 en typeert het loopbaanperspectief als 'goed'. Als vanuit de relevante hbo vooropleidingen naar het arbeidsmarktperspectief wordt gekeken is het beeld eveneens positief; de lage uitbreidingsvraag wordt ruimschoots gecompenseerd door de hoge vervangingsvraag en er worden grote knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht.

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Managers onderwijs	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		1000	-6	-1.1	erg laag
Managers onderwijs	verwachte vervangingsvraag tot 2020		5300	32	4.8	hoog
Managers onderwijs	verwachte baanopeningen tot 2020		5300	32	4.8	hoog
Managers onderwijs	ITKB knelpunten beroepsgroep in 2020	0.9				enige
Managers onderwijs	loopbaanperspectief					goed

Bron: ROA, AIS

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo leraar basisonderwijs	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		1200	-1	0.1	erg laag
hbo leraar basisonderwijs	verwachte vervangingsvraag tot 2020		28500	20	3.1	hoog
hbo leraar basisonderwijs	verwachte baanopeningen tot 2020		28500	20	3.1	gemiddeld
hbo leraar basisonderwijs	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2020		18200	13	2	laag
hbo leraar basisonderwijs	ITKP knelpunten personeelsvoorziening in 2020	0.97				groot
hbo leraar basisonderwijs	ITA arbeidsmarktsituatie in 2020	0.96				goed
hbo leraar algemene vakken	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		1800	7	1.2	erg hoog
hbo leraar algemene vakken	verwachte vervangingsvraag tot 2020		8400	35	5.2	erg hoog
hbo leraar algemene vakken	verwachte baanopeningen tot 2020		10200	43	6.1	erg hoog
hbo leraar algemene vakken	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2020		3600	36	5.3	hoog
hbo leraar algemene vakken	ITKP knelpunten personeelsvoorziening in 2020	0.99				groot
hbo leraar algemene vakken	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2020	0.99				goed
hbo leraar beroepsgerichte vakken	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		1800	3	0.5	laag
hbo leraar beroepsgerichte vakken	verwachte vervangingsvraag tot 2020		16500	29	4.3	hoog
hbo leraar beroepsgerichte vakken	verwachte baanopeningen tot 2020		18600	32	4.7	hoog
hbo leraar beroepsgerichte vakken	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2020		10100	17	2.7	laag
hbo leraar beroepsgerichte vakken	ITKP knelpunten personeelsvoorziening in 2020	0.92				groot
hbo leraar beroepsgerichte vakken	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2020	0.92				goed

Bron: ROA, AIS

Uit het onderzoek dat BBO heeft uitgevoerd komt de hoge vervangingsvraag eveneens naar voren (p. 25). De 12 geïnterviewde bestuurders geven verder aan dat sprake is van behoefte aan professionalisering van de zittende schoolleiders (p. 13-14). De respondenten (400 benaderd, 111 respondenten hebben de vragenlijst ingevuld) van de schriftelijke vragenlijst bevestigen de behoefte aan professionalisering (p. 12) en 63% geeft aan (wellicht) te overwegen om zelf deel te nemen aan de opleiding (p. 18). De commissie merkt tenslotte op dat het gaat om een aanvraag voor een deeltijdopleiding voor werkende schoolleiders. Zij zullen na afronding van de opleiding hun bestaande functie blijven vervullen, en geen extra druk op de arbeidsmarkt genereren. Aanvrager heeft het bestaan van een arbeidsmarktbehoefte aangetoond.

pagina 4 van 6 De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister het zwaartepunt Educatie vastgelegd. De voorgenomen hbo masteropleiding Educational Leadership sluit aan op dit zwaartepunt. Aangezien de opleiding aansluit op de prestatieafspraken wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de vraag kunnen voorzien. Vanaf 21 juli 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Stenden Hogeschool om de hbo masteropleiding Educational Leadership in Leeuwarden aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante onbekostigde opleidingen. Er zijn geen direct verwante bekostigde hbo of wo masteropleidingen. De instroom in het verwante onbekostigde onderwijsaanbod groeide de afgelopen jaren licht.

opleiding	instelling	locatie	2013	2014	2015	2016
Educational Leadership	Penta Nova	Utrecht, Gouda, Zwolle, Ede, Haarlem/ Amsterdam	35	35	35	35
Educational Leadership	Saxion	Deventer, Hengelo	18	10	28	24
Leadership in Education	Fontys	Eindhoven, Zwolle	15	12	14	18
Educational Management	HvA	Amsterdam	40	40	40	40
Management in Education	TIAS Business School	Utrecht/Tilburg	25	25	25	25
Leiderschap	Hanzehogeschool	Groningen	12	10	3	14
instroom totaal			145	132	150	156

Bron: aanvraag 2017/77

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van de schriftelijke vragenlijst die BBO heeft afgenomen bij het haalbaarheidsonderzoek. Aanvrager verwacht dat in het eerste jaar ca. 25 studenten zullen instromen, oplopend naar 50 studenten per jaar. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding Educational Leadership wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium b is aangetoond, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt bezien ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

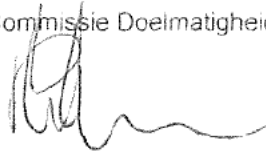
Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur. De master Educational Leadership wordt vormgegeven door de School of Education van Stenden. Na de fusie van Stenden en de NHL zal bovendien de bestaande infrastructuur van de NHL beschikbaar worden voor studenten van de masteropleiding. NHL en Stenden bieden in Leeuwarden en op andere locaties in Friesland, Drenthe en Groningen meerdere educatieve hbo bachelor- en masteropleidingen aan (pabo, internationale pabo, academische pabo, tweedegraads lerarenopleidingen). Binnen de gezamenlijke infrastructuur zijn zes lectoraten op het gebied van leiderschapsontwikkeling, praktijkgericht onderzoek en schoolontwikkeling aanwezig. Vestiging van de opleiding

pagina 5 van 8 Educational Leadership in Leeuwarden heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo masteropleiding Educational Leadership in Leeuwarden te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.